

Bannið djórapiðsluni við grindadráp, krevur danskur serfrøðingur:

Støðgið veiðina eftir hvali áðrenn hann týnist

Danmark eigur at stuðla uppskotinum um at støðga hvalaveiðini í 10 ár. Lívfrøðiliga sæð er hetta bráðneyðugt, sigur danski magistarin, Bent Jørgensen, sum starvast á Zoologisk Museum

Hann er ein av teimum mongu lívfrøðingunum, sum tekur hendurnar upp fyri høvdið yvir støðuna hjá Danmark í altjóða bardaganum móti at friða hvalin. Uppskotið hjá ST umfatar bert hvalaveiðu við handilsligum áhuga — har big business virkar við.

Men Bendt Jørgensen er farin eitt stig víðari. Hann vil eisini hava, at blóðuga hóvdrápið av grindahvalum í Føroyum verður bannað.

— Hetta er djórapiðsla. Um ein maður á einum danskum sláturhúsi pindi eina kúgv á sama hátt, vildi hann verið tikin og settur fastur, skuldsettur djórapiðslu av serliga grovum slag. Hvalurin er eitt kensluborið djór, við stórar vitan, og tað er ongín ivi um, at hann lifur av ómetaligari stórar pinslu undir grindadrápi. Um hvalurin kundi skriggjað, so vildi hetta ljóðað sum eitt ræðuligt ræðsluskriggi. Men útbetur fyri grindamenninar — hvalurin hevur ongi stemmubond.

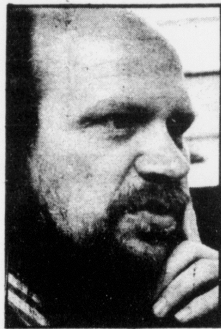
Grindadráp er bannað í Danmark. Vit høvdu eina sak fyri nøkrum árum síðani, har ein hvalur viltist inn í Vejle fjørðin, og tey, sum búðu á staðnum, vildu spæla grindamenn. Tey, sum drupu hvalin, vóru drigin fyri rættin og dømd fyri djórapiðslu.

Heimsins størsta djór

Hvalaveiða er eitt týðuligt dømi um, hvussu ein sagar ta greinina, ein sjálvur situr á.

Tað byrjaði við Grønlands-hvalinum. Tey eru seinferir í sjónum og hava lítlan møguleika at verja seg. Tá ein fyrí umleið fimti árum síðani hevði gjørt enda á Grønlands-hvalinum, var veiðan lögð um eftir royðinum (bláhválur).

Í 1920-num byrjaði eitt stórt hvaladrepari við Suðurpóln. Tá vóru um 200 tús. royður til. Í 1930-unum vórðu veiddir um 30 royður um árið. Í 1943 var talið komið niður á 4.000. Og í

Bent Jørgensen: Tað er púra vitaleyst, at hvalurin skal týnast, so vit kunnu fáa nógmið av varrastiftum

1950-unum 100 royður árliga. At enda vóru bert 500 royður eftir.

Royður er størsta súgdjór, sum livað hevur á knøttinum. Sjálvt risadjórini, sum livað hava í fyrndini, koma ikki hvalinum nær. Royðrin kann verða upp til 30 metrar long og viga upp til 150 tons. Tey seinastu

árin er veiðan eftir sildreka økt munandi.

Ein milliard

Hvussu stórir figgjarligur áhugi stendur aftan fyri hvalaveiðina?

— Um árið verður roknað við einari milliard krónur. Hvalaveiðilondini berjast fyri kapitaláhuga teirra. Hesi lond hava sett hópín av peningi í hvalaveiðiflotan, kókiwerk v.m. Men tað er púra vitaleyst, at hvalurin skal týnast fyri at fáa til vega varrastiftir. ST átti at yvirtikið hvalaveiðina, soleiðis sum skotið er upp. Vit eiga øll hvalin.

Hvønn týðning kemur eitt 10 ára hvalaveiðubann at hava?

— Ein stóran vøkstur innan hvalastovnin, soleiðis at veiðutalið kundi økst til 20 tús. nebbafiskar og 10 tús. royðrar árliga, tá veiðan byrjaði aftur eftir 10 árum. Hetta vildi samstundis ført við sær, at meiri av spiki og tvøsti fekt burtur úr hvarjum einstøkum hvali. Í veruleikanum vildi eitt 10 ára hvalaveiðubann loyst seg fyri teir, sum royna eftir hvali.

Hvalurin er størsta djór, sum nakrantíð hevur livað í heiminum

stubbar uttaneftir

Fimm dráp

Tveir menn vórðu dripnir, og ein ungur drongur varð álvarsliga særður í Belfast sunnudagin, tá ein bilur við vápnadum monnum skjeyt við skorpum. Morðini í Belfast vóru fimm í tali seinasta vikuskiftið.

Bumba móti ST-sendinevnd

Ein bumba brast seinasta mánadag uttan fyri høvuðs-støðina hjá jugoslavisku ST-sendinevndini í New York. Bumbubresturin førði til umfatandi húsaskaða, men tó var ongín fólkaskaði. Ein jugoslaviskur diplomatur segði, at uttanríkisráðið í heimlandinum fer at senda eitt hvassligt mótmæli til amerikanska uttanríkisráðið.

Gadaffi aftan fyri morðætlanir

Amerikanska blaðið Newsweek skrivaði mánadagin, at leiðarin í Libya Muammar Gadaffi nýliga gjørdi avtalu við palestínensisku partisanleiðaran Georg Habash, um at myrða egyptiska forsetan Anwar Sadat. Palestinaarabarnir skuldu fáa 16 milj. dollarar afturfyri at myrða egyptiska forsetan. Habash skuldi beinanvegin hava góðtikið avtaluna, við tí fyrí eyga at fáa støðgað frambrúðinum móti eini friðarligari loysn á Miðeysturkreppuni.

Avrættingin útsett

Forsetin í Uganda, Idi Amin, hevur fyríbils útsett avrættingina av bretska rithøvundanum Dennis Hill, eftir at hava fingið ein persónligan appel frá Elisabeth drottning um at náða hin deyðadømda. Lagnan hjá Hills er framvegis treytað av um bretska stjórnin vil boyggja seg fyri krøvum Amins um at senda James Callaghan uttanríkisráðharra um, varð sagt í Ugandiska útvarpinum seinasta sunnudag.

Spanskur sosialistaleiðari handtikin

Aðalskrivarin í spanska sosialistaflokkinum, Felipe Gonzales Marques, varð í seinastu viku handtikin av spanska politinum, tá hann var á veg yvir um markið til Fraklands haðani hann ætlaði at ferðast víðari til Sverikis.

Gonzales skuldi eftir ætlanini luttaka á eini ráðstevnu, sum Ungmannafelag Javnaðarmanna skuldi skipa fyri í Stockholmi.

Latum okkum drepa Fidel Castro

Leiðarin fyri heimsbankanum, Robert McNamara, skjeyt í 1962 upp, meðan hann var uttanríkisráðharri í

Robert McNamara

USA, at CIA skuldi skipa fyri einum drápi av Fidel Castro, skrivar amerikanska blaðið Time. Táverandi stjórnin í CIA, John McCone, var hart ímóti hesi ætlan.

Silvurskattur funnin í Danmark

Ein av teimum størstu silvurskattum, sum funnin er í Danmark, kom til sjóndar á eini mark, hvørs eigari er Lars Holgersen, Staby Ringkøbing.

Skatturin, sum funnin varð í seinastu viku, verður roknaður av finasta slag, sigur Jens Aarup forngrípavörður í Ringkøbing.

Tilsamans viga teir funnu silvurdálararnir umleið 8 kilo. Hin elsti dáln er frá 1538, meðan hinir eru frá 1500 árunum.

Hetta verður roknað sum virðismiklasti silvurskattur, sum funnin er í Danmark.

Skuldi liva við apuhjarta

Eitt líð av brestkum skurðlæknum undir leiðslu av egyptiskum fødda læknanum Magdy Yacoubus noyddist í seinastu løtu at støðga ætlanini um at flyta hjartað á eini apu (bavian) yvir á ein álvarsliga sjúkan 12 mánaða gamlan drong.

Ein talsmaður fyri London-sjúkrahúsið, har ætlanin skuldi fremjast, upplýsti, at barnið, sum føtt var við álvarsligari hjartasjúku, doyði stutt eftir at skurðviðgerðin var byrjað.

Støðutakanin til at støðga ætlanini var tikið orsakað av at støðan hjá dronginum versnaði alsamt. Ein hálvan tíma seinni doyði apan eisini, sum longu var gjørd til reiðar til skurðviðgerðina.